

Amnesty Internationalin Suomen osasto

Vuosikertomus 2019

Vaikuttamistyön päätavoitteet

1. BRAVE-kampanja

Saavutukset:

Suomi tuki näkyvästi ihmisoikeuspuolustajia EU-puheenjohtajakaudellaan. Neljä ihmisoikeuspuolustajanaista (Vitalina Koval, Memory Bandera, Nedal Al-Salman, Amu Urhonen) osallistui ensimmäistä kertaa EU:n epäviralliseen ulkoasiainneuvoston kokoukseen (Gymnich) Helsingissä elokuussa ja esitti näkemyksiään suoraan EU-maiden ulkoministereille ja EU:n korkealle edustajalle Federica Mogherinille.

Helsingissä lokakuussa pidetyssä epävirallisessa EU:n ihmisoikeustyöryhmäkokouksessa (COHOM) käsiteltiin Amnestyn raporttia EU:n ihmisoikeuspuolustajasuuntaviivojen toimeenpanosta, osaston edustajat ja venäläinen ihmisoikeuspuolustaja Tatiana Glushkova osallistuivat kokoukseen. Suomi kutsui ihmisoikeuspuolustajia mukaan myös muihin EU-puheenjohtajakauden tilaisuuksiin.

Suomi nosti oikeusvaltioperiaatteen edistämisen yhdeksi EU-puheenjohtajakauden prioriteetiksi ja järjesti kuulemisen Unkarin oikeusvaltiotilanteesta. Suomen Euroopan neuvoston puheenjohtajuus huipentui toukokuussa hyviin ihmisoikeuksiin ja kansalaisyhteiskunnan tukemista koskeviin päätöksiin.

Tsetseniassa Memorial-johtaja Oyub Titiev vapautui ehdonalaiseen ja ukrainalainen elokuvaohjaaja Oleg Sentsov vapautui osana Ukrainan ja Venäjän vankienvaihtoa. Yhdysvaltalainen siirtolaisia auttanut aktivisti Scott Warren vapautui syytteistä.

Moni suomalainen ihmisoikeuspuolustaja sai näkyvyyttä työlleen puhujina Amnestyn järjestämissä tilaisuuksissa.

Toimenpiteitä:

Gymnich-viikolla järjestimme kaksi yleisötapahtumaa, joista toinen päättäjille ja asiantuntijoille ja toinen koululaisille (katso ihmisoikeuskasvatus) ja pyrimme saamaan näkyvyyttä Suomeen kutsumillemme ihmisoikeuspuolustajanaisille. Lisäksi järjestimme ihmisoikeuspuolustajille tapaamisia kansanedustajien ja ulkoministeriön alueyksiköiden kanssa. Brysselin toimistomme edustajien kanssa tapasimme Eurooppaministeri Tytti Tuppuraisen (oikeusvaltiokysymykset) ja sisäministeri Maria Ohisalon (pakolaiset ja turvapaikanhakijat).

Ulkoministerikokouksen alla yhteistyössä KIOSin ja Euroopan parlamentin tiedotustoimiston kanssa järjestetyssä Amnestyn seminaarissa Supporting women, protecting rights puhujiksi kutsutut ihmisoikeuspuolustajanaiset (Memory Bandera, Maria Teresa Rivera, Vitalina Koval, Nedal Al-Salman, Irina Birjukova, Jessikka Aro) tapasivat ministeri Haaviston, suurlähettiläitä, valtionhallinnon edustajia ja suomalaisen järjestökentän edustajia. Paneeleissa käytiin keskustelua EU:n ihmisoikeuspuolustajatyöstä ja ihmisoikeuspuolustajanaisten kohtaamista haasteista.

Olimme mukana Fingon koordinoimassa tasa-arvokampanjassa #EU4Equality, johon koottiin suositukset siitä, kuinka Suomi voi ajaa tasa-arvoisempaa maailmaa EU-puheenjohtajana.

Toteutimme seuraavat vetoomuskampanjat: ecuadorilaisten alkuperäiskansoja edustavien ihmisoikeuspuolustajien tukemiseksi; puolalaisen Elzbieta Podlesnan rikostutkinnan ja häirinnän lopettamiseksi; yhdysvaltalaisen Scott Warrenin puolesta, jonka syytteissä oli kyse solidaarisuuden kriminalisoinnista; Hongkongin ja Venäjän mielenosoitukset (liiallinen voimankäyttö, kokoontumisvapaus, sananvapaus), iranilaisen ihmisoikeuspuolustajan Narges Mohammadin vapauttamiseksi.

Jätimme Venäjän suurlähetystöön vetoituksen Tsetsenian LHBTI-vainojen pysäyttämiseksi sekä olimme ottamassa presidentti Vladimir Putinia vastaan hänen vieraillessaan Suomessa. Kärkenä oli ilmaisun- ja kokoontumisvapaus Moskovan laajojen protestien yhteydessä.

Epävirallisen ulkoministerikokouksen yhteydessä kutsuimme tapahtumiimme myös suomalaisia ihmisoikeuspuolustajia: Seminaarissa puhui toimittaja Jessikka Aro ja koululaistapahtumassa useita aktivisteja. Amnestyn omantunnon lähettiläs -palkinto jaettiin Suomessa ilmastoaktivisteille.

Teimme yhteistyötä Suomessa asuvien uiguuriaktivistien kanssa.

2. Naisiin kohdistuva väkivalta

Saavutukset:

Turvakotipalveluja on nyt tarjolla kaikissa maakunnissa. SERI-tukikeskuksia on Helsingin lisäksi Turussa, Tampereella ja Kuopiossa. Hallitusohjelmaan saatiin monia naisiin kohdistuvaa väkivaltaa koskevia vaatimuksiamme. Esimerkiksi: hallituksen lupaus nostaa uhrien tukipalvelujen ja turvakotipaikkojen määrä Euroopan neuvoston edellyttämälle tasolle, laajentaa seksuaalirikosten uhrien tukikeskusten palvelutarjontaa ja valtakunnallista kattavuutta sekä perustaa itsenäisen ja riippumaton naisiin kohdistuvan väkivallan vastaisen raportioijan tehtävä.

Hallitus sitoutui toteuttamaan seksuaalirikoslainsäädännön kokonaisuudistuksen, jossa lähtökohtina ovat koskemattomuus ja seksuaalinen itsemääräämisoikeus, ja jossa muutetaan rikoslain raiskausmääritelmä suostumuksen puutteeseen perustuvaksi oikeusturvasta huolehtien.

Yli 55 000 nimeä kerännyt suostumusperustaista raiskauslainsäädäntöä tavoitteleva Suostumus2018 -kansalaisaloite luovutettiin eduskunnalle kesäkuussa.

Marokkolainen Hajar Raissouni sai vankeustuomion abortista syyskuussa. Vetosimme hänen puolestaan ja hän vapautui lokakuussa. Suostumuslaki tuli voimaan Kreikassa. Pohjois-Irlanti laillisti abortin.

Toimenpiteitä:

Vaikutimme SERI-keskusten lisäämiseksi oikeusministeriön koordinoimassa Naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjunnan toimikunnan järjestöjaostossa. Vaatimuksemme on esitelty jaostossa, ja lausuntomme naisiin kohdistuvan väkivallan torjunnan rakenneuudistuksesta on sisällytetty sosiaali- ja terveysministeriön ja sisäministeriön tilaamaan raporttiin.

Maaliskuussa julkaisimme Suomea koskevan tutkimuksen *Oikeuksien arpapeli* sekä huhtikuussa yhteis-pohjoismaisen raportin *Time for Change*. Molemmissa julkaisuissa keskeinen suosituksemme on raiskauksen määritelmän uudistaminen suostumuksen puutteeseen perustuvaksi. Suomessa pidetyssä julkaisutilaisuudessa puhuivat mm. Amnestyn pääsihteeri Kumi Naidoo, presidentti Tarja Halonen, Sipilän hallituksen oikeusministeri Antti Häkkänen, kolme inspiroivaa raiskauksesta selviytyjää Ann-Mari Leinonen, Hilla Marin sekä Jasmin.

Vaatimuksemme suostumusperustaisuuteen siirtymisestä kirjattiin järjestöjen Seksuaalioikeusverkoston toimintaa ohjaavaan linjapaperiin. Nostimme tavoitteemme puhtaaseen suostumusperustaisuuteen siirtymisestä Pekingin toimintaohjelman 25-vuotisraporttia koskevassa lausunnossamme ja siihen liittyneessä keskustelutilaisuudessa sekä tasa-arvovaltuutetun asiantuntijaseminaarissa. Amnestyn näkökulma seksuaalirikoslainsäädännön kokonaisuudistuksesta on saanut voimakasta kannatusta sekä viranomaisilta että kansalaisyhteiskunnan muilta toimijoilta.

Kampanjoimme salvadorilaisen Evelyn Hernandezin puolesta, jota uhkaa toistamiseen vankeus maan aborttilain vuoksi. Toimimme myös ihmisoikeuspuolustajanaisten tukena. Seurasimme vuonna 2018 vangitun Amal Fathyn tilannetta ja avasimme vetoituksen iranilaisen ihmisoikeuspuolustaja ja asinajaja Nasrin Sotoudehin puolesta.

3. Turvassa-kampanja

Saavutukset:

Hallitusohjelmaan kirjattiin useita turvapaikanhakijoiden oikeuksiin liittyviä parannuksia. Lisäksi hallitus lupasi selvittää aiemmalla hallituskaudella tehtyjen lakimuutosten sekä soveltamiskäytäntöjen muutosten yhteisvaikutuksia turvapaikanhakijoiden oikeusturvaan sekä sujuvoittaa turvapaikkaprosessia.

Hallitusohjelmassa luvattiin selvittää perheenyhdistämiseen liittyviä ongelmia ja tulorajojen kohtuullisuutta. Alaikäisiltä perheenkokoajilta tullaan poistamaan tulorajavaatimus vuoden 2020 kesällä. Oikeusministeriössä valmisteltiin loppuvuodesta turvapaikanhakijoiden oikeusturvaa parantava esitysluonnos valitusaikojen pidentämisestä ja oikeusavun parantamisesta turvapaikka-asioissa. Hallitusohjelmaan saatiin kirjaus pakolaiskiintiön nostosta vähintään sadalla 850-1050 henkeen. Vuoden 2020 pakolaiskiintiöksi päätettiin 850.

Keräsimme Pakolaisneuvonnan pelastamiseksi yli 70 000 euroa.

Toimenpiteitä:

Vetosimme perheenyhdistämisen puolesta ja keräsimme hallitusohjelmaneuvottelijoille luovutettuun vetoomukseen 10 000 nimeä. Kesällä aktivistit ympäri Suomen kampanjoivat pakolaiskiintiön nostamiseksi ja keräsimme vetoomukseen liki 10 000 allekirjoitusta.

Vetosimme turvapaikanhakijoiden oikeusturvan puolesta ja luovutimme noin 7000 allekirjoitusta saaneen vetoomuksen sisä- ja oikeusministereille. Vaikutimme sisäministeriön teettämään selvitykseen turvapaikkamenettelystä asiantuntijahaastattelun ja pyöreän pöydän tapaamisten kautta.

Toteutimme yhteistyössä Aula Researchin kanssa eduskuntavaaliehdokkaille kyselyn, jossa selvitimme heidän kantojaan perheenyhdistämiseen, jotka paljastuivat hyvin myönteisiksi.

Vuoden aikana kokeilimme erilaisia tapoja päästä keskustelemaan ihmisten kanssa pakolaisiin ja turvapaikanhakijoihin liittyvistä kysymyksistä. Eduskuntavaalien alla vaikutimme julkiseen keskusteluun ja asenteisiin Vain ihmisiä -kampanjassa yhdessä Kirkon Ulkomaanavun ja Punaisen Ristin kanssa. Loimme areenan myönteiselle ja rakentavalle keskustelulle Syömään-tapahtumissa ja tuotimme kesäkampanjan pakolaiskiintiöstä.

Tilaisuuksissa tavoitimme viestien ääreen satoja ihmisiä. Kerroimme turvaa hakevien ihmisten tarinoita digitaalisissa kanavissamme, ja tavoitimme niiden äärelle tuhansia ihmisiä. Toimme keskusteluun faktoja esimerkiksi julkaisemalla eduskuntavaaliehdokkaiden perheenyhdistämiskantoja selvittäneen kyselyn tulokset. Loppuvuonna Pakolaisneuvonnan pelastamiseksi toteutetun Häätäkeräyksen viestinnässä kerroimme onnistuneesti laajalle yleisölle niistä heikennyksistä, joita turvapaikanhakijoiden oikeusturvaan on tehty.

Julkaisimme kolme laajaa verkkoartikkelia perheenyhdistämistä yrittäneistä ihmisistä.

Syksyllä pidimme medialle aamiaistilaisuuden Lääkärit Ilman Rajoja -järjestön kanssa, jossa tarjosimme toimittajille ajankohtaista tietoa Välimeren yli tulevista pakolaisista ja Libyan pakolaistilanteesta. Nostimme eri kanavissa esille Turkissa olevien syyrialaispakolaisten tilanteen ja pakolaisille humanitaarista apua antavien auttajien kriminalisoinnin kertomalla mm. pelastuslaivakapteeni Carola Racketen, ihmisoikeuspuolustaja Scott Warrenin sekä Välimerellä vapaaehtoisina toimineiden Sarah Mardinin ja Seán Binderin tarinat.

Vaikutimme Suomen Afganistan-palautuspolitiikkaan osallistumalla mielenosoitukseen ja luomalla strategisen lähestymistavan sosiaalisessa mediassa vaikuttamiselle.

Muut teemat

Ihmisoikeuskasvatus

Saavutukset:

Lukion uudet opetussuunnitelmat sisältävät hyviä kirjauksia ihmisoikeuksista ja kansalaisvaikuttamisesta.

Tavoitimme yhteensä reilut 700 opettajaa Helsingin Educa-messuilla ja Jyväskylän KEOS-messuilla. Koulutusten kautta opettajaopiskelijat, opettajat ja muut saivat tietoa ja työkaluja ihmisoikeuksien käsittelyyn työssään. Opettajaviesti- uutiskirjeen avulla ihmisoikeuskasvatusviestimme ja toimintapyynnötämme vastaanotti säännöllisesti 124 tilaajaa.

Elokuussa yläkouluille ja toiselle asteelle suunnattu seminaarimme *Muutoksen iltapäivä* keskustakirjasto Oodissa Helsingissä tavoitti yhteensä n. 260 nuorta.

Koulujen kirjemaraton -kampanjaan ilmoittautui 72 koulua ja 4110 oppilasta. Kampanjan ihmisoikeuskasvatusmateriaalit käsittelivät ilmastokriisiä ja ympäristönsuojelua ihmisoikeusnäkökulmasta. Viestejä kouluissa kirjoitettiin reilut 1300.

Innostimme 51 pohjoismaista nuorta toimimaan Suomen raiskauslainsäädännön muuttamiseksi.

Toimenpiteitä:

Kommentoimme uutta lukion opetussuunnitelmaa itse ja yhdessä Globaalikasvatusverkoston kanssa.

Esittelimme Amnestyn ihmisoikeuskasvatusta tammikuussa Educa-messuilla Helsingissä ja marraskuussa KEOS-messuilla Jyväskylässä. Koulutimme opettajaopiskelijoita ihmisoikeuksista ja ihmisoikeusperustaisesta opetuksesta kolmessa opettajankoulutuslaitoksessa. Koulutimme myös Itä-Uudenmaan opetushenkilöstöä seksuaalioikeuksista, Helsingin seurakuntayhtymän työntekijöitä sekä Kokkolan seudun opettajia.

Uudistimme Ihmisoikeuskasvatuksen verkkosivut ja aloitimme ihmisoikeuskasvatusta ja aktivismia yhdistävän Toimi nyt -toimintapyynnön julkaisemisen säännöllisesti. Toimintapyynnöstä viestitään opettajille uudella Opettajaviesti -uutiskirjeellä. Julkaisimme vuoden aikana viisi Opettajaviestiä.

Järjestimme elokuussa *Muutoksen iltapäivä* -tilaisuuden, jota seurattiin paikan päällä sekä etänä. Seminaarissa puhuivat saamelaisaktivisti Petra Laiti, Miehet ry:n puheenjohtaja Janne Salakka, Suostumus2018-kampanjassa mukana ollut Vasemmistonuorten puheenjohtaja Hanna-Marilla Zidan, nuorten ilmastodelegaatti Sara Nyman, Kasper Kivistö Trasek ry:stä, seksuaali- ja lisääntymisoikeuksien puolustaja Maria Teresa Rivera El Salvadorista/Ruotsista sekä mm. vankien oikeuksia puolustava juristi Irina Biryukova Venäjältä.

Kesällä 51 nuorta Pohjoismaista, joista 10 Suomesta, osallistui Nordic Youth Conferenceen Tukholmassa. Konferenssin teemana oli keväällä julkaistu raportti raiskauslainsäädännöstä Pohjoismaissa. Nuoret suunnittelivat ja toteuttivat mielenilmauksen Tukholman keskustassa Suomen seksuaalirikoslainsäädännön muuttamiseksi. Osallistujista koottu delegaatio vieraili mielenosoituksen jälkeen Suomen lähetystössä, jossa se luovutti mielenilmauksessa kerätyt allekirjoitukset.

Seksuaalinen suuntautuminen ja sukupuolten moninaisuus

Saavutukset:

Hallitus on sitoutunut ohjelmassaan toteuttamaan itsemääräämisoikeuteen perustuvan translain uudistuksen. Uudistus on poistamassa vaatimuksen lisääntymiskyvyttömyydestä sekä eriyttämässä sukupuolen juridisen vahvistamisen lääketieteellisestä prosessista. Hallitusohjelma linjaa myös, että henkilötunnuksen sukupuolisidonnaisuudesta luovutaan.

Äitiyslaki astui voimaan huhtikuussa.

Taiwan, Ecuador ja Pohjois-Irlanti laillistivat samaa sukupuolta olevien avioliitot.

Toimenpiteitä

Painotimme vaikuttamistyössämme, ettei translain kokonaisuudistuksessa saa unohtaa lasten ja nuorten oikeuksia. Toimitimme 10.12.2019 lähes 10 000 allekirjoitusta keränneen vetoituksen ja Pride-tapahtumien kävijöiden viestit lainvalmistelun tueksi ministeri Krista Kiurulle. Olimme kuultavana henkilötunnuksen uudistamista pohtivassa työryhmässä ja lausimme työryhmän välimietinnöstä.

Tuimme aktiivisesti äitiyslaki-kansalaisaloitetta, joka hyväksyttiin eduskunnassa 28.2.2018 selvällä enemmistöllä (122-42).

Luovutimme toukokuussa Tsetsenian homofobisia vainoja koskevan vetoomuksemme Venäjän suurlähetystyöhön. Kesäkuussa välitimme tietoa ankaralaisen METU-yliopiston kieltämästä pride-tapahtumasta suomalaisten kumppaniyliopistojen opiskelijoille. Tampereen ja Aalto-yliopiston opiskelijat toteuttivat omia solidaarisuuskuvatempauksia pride-tapahtuman puolesta. Lähetimme kirjeet Suomen lääkäriliitolle transihmisten oikeudesta terveyteen Kiinassa sekä Etelä-Korean suurlähettiläälle Suomessa LHBTI-ihmisten syrjinnästä Etelä-Korean armeijassa.

Ihmisoikeusjärjestelmän vahvistaminen

Saavutukset:

Eduskuntavaalien jälkeen kesäkuussa työnsä aloittanut hallitus sitoutui vahvasti ihmisoikeuksiin ja hallitusohjelmaan sisällytettiin useita hyviä kirjauksia kaikista aihealueistamme: sitoutuminen ihmisoikeuksiin ml. ihmisoikeusvaikutusten arviointi, turvapaikanhakijoiden oikeudet, naiseen kohdistuvan väkivallan torjunta ja translakiuudistus. Hallitus päätti muun muassa nostaa ihmisoikeudet ja oikeusvaltioperiaatteen vahvistamisen keskeiseen rooliin Suomen EU-puheenjohtajakaudella, vahvistaa lainvalmistelijoiden ihmisoikeusosaamista, tukea ihmisoikeusvaikutusten arviointia ministeriöissä ja laatia kolmannen perus- ja ihmisoikeustoimintaohjelman. Ihmisoikeusvaikutusten arvioinnin roolia vahvistettiin heinäkuussa julkaistussa uudessa hallituksen esitysten laatimista koskevassa oppaassa.

YK:n ihmisoikeuskomitea julkaisi maaliskuussa kysymykset, joiden perusteella Suomen tulee laatia seuraava määräaikaisraporttinsa kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan sopimuksen toimeenpanosta. Ihmiskauppaa lukuun ottamatta komitea esitti hyviä kysymyksiä kaikista lausunnossamme esille nostetuista teemoista. Vaikutimme onnistuneesti myös kidutuksenvastaisen komitean joulukuussa julkaistuaan vastaavaan kysymyslistaan, joka sisälsi translakia lukuunottamatta kaikki lausuntomme teemat.

Vaikutimme muiden toimijoiden ohella eduskunnan maaliskuussa hyväksymien tiedustelulakien valmisteluun siten, että lakiehdotukset palautettiin hallintovaliokuntaan perusoikeuksien paremmaksi huomioidemiseksi. Lakiehdotukset muuttuivat käsittelyn aikana parempaan suuntaan, esimerkkeinä puheoikeuden antaminen valvontavaltuutetulle ja kielto luovuttaa tietoja valtiolle, jossa henkilöä saattaisi uhata kuolemanrangaistus, vaino tai kidutus.

Toimenpiteitä:

Ennen vaaleja kiitimme kirjeitse puolueiden johtajia hyvistä vaaliohjelmakirjauksista ja rohkaisimme nostamaan ihmisoikeudet prioriteetiksi hallitustunnusteluissa. Julkaisimme vaaleja koskevan verkkosivun, johon koottiin tavoitteisiimme liittyvää tietoa ja toimintaa. Osallistuimme vaalitentteihin twiiteillämme ja julkistimme twiittiketjuja, joissa analysoimme puolueiden eduskuntavaaliohjelmaa. Vaalien alla julkaisimme useita blogikirjoituksia tavoitteistamme ja analysoimme vaalitulosta heti vaalien jälkeen. Jatkoimme puolueiden tapaamisia myös vaalien jälkeen ja tapasimme mm. SDP:n puheenjohtajan Antti Rinteen ja varapuheenjohtajan Sanna Marinin sekä Vihreiden Pekka Haaviston. Vaikutimme onnistuneesti myös ihmisoikeusvaltuuskunnan ja erilaisten verkostojen hallitusohjelmataavoitteisiin.

Hallitusneuvottelujen aikaan kirjoitimme tavoitteistamme kaikille neuvottelijoille yhteisesti, toimitimme neljä erilaista materiaalipakettia keskeisille neuvotteluryhmille, osallistuimme neljään järjestöjen yhteiseen kannanottoon, olimme neuvotteluissa kuultavana naiseen kohdistuvan väkivallan ja translain osalta, tapasimme turvapaikka-asioista vastanneen neuvottelupöydän puheenjohtajan ja olimme eri tavoin tiiviisti yhteydessä moniin neuvottelijoihin. Viestimme tuloksista muun muassa kahden blogin avulla, joista toinen julkaistiin myös perustuslakiblogissa.

Talous- ja sosiaali oikeudet

Vuoden aikana kartoitettiin TS-oikeuksien tilaa Suomessa laajasti ja laadittiin suunnitelma TS-oikeuksia koskevalle työlle vuoden 2020 aikana.

Ilmastotyö

Käynnistimme vuoden aikana useita ilmastokriisiin liittyviä hankkeita ja viestimme ilmastokriisistä ihmisoikeusnäkökulmasta. Osallistuimme useaan mielenosoitukseen Amnesty-tunnuksilla ja luovutimme *Fridays for Future* -nuorille ja Ilmastoveiville Amnesty:n Omantunnon lähettilään palkinnon.

Kasvamme yhdessä ihmisoikeusliikkeeksi

Aktivismi

Aktivistimme ja aktiiviset jäsenemme kampanjoivat yhdessä kanssamme pääkampanjoidemme tavoitteiden saavuttamiseksi ja tekivät kampanjoinnistamme valtakunnallisesti näkyvää. Paikallisryhmät osallistuivat aktiivisesti kampanjointiimme seitsemällä paikkakunnalla, ja onnistuimme aktivoimaan uudeleen toiminnassaan hiljennettä ryhmiä.

Kirjeitä vapaudelle -kampanjassa tehtiin yli 50 000 ihmisoikeustekoa. Tänä vuonna kampanjassa oli mukana Suomen Ekumeeninen Neuvosto (Vastuuviikko).

Välitimme yksilöitä koskevia vetoomuspyyntöjä 20 kertaa vuoden aikana myös hätäviestiverkostoomme kuuluville yli 4000 jäsenelle, säännöllisesti vetoimuksen allekirjoitti reilu kolmannes jäsenistä.

Perheenyhdistäminen oli Turvassa-kampanjan näkyvin teema, jonka merkeissä toteutimme yhdessä paikallisten Amnesty-aktivistien ja muiden paikallisten toimijoiden (Martat, SPR, Yhdessä-yhdistys) kanssa *Syömään-tapahtumia*, joissa tavoitimme yli 200 ihmistä eri taustoista. Perheen puolesta -kampanjointiin osallistui jäseniämme ja tukijoitamme ympäri Suomen (120 toimintapakettia tilattiin). Kesällä paikallisaktivistimme kampanjoivat pakolaiskiintiön korottamisen puolesta usealla paikkakunnalla.

Osallistuimme jollain tavalla kaikkiin Suomessa järjestettyihin Prideihin, ja Amnesty:n aktivistit kampanjoivat translain puolesta Prideilla yhdeksässä kaupungissa. Helsinki Pride -viikolla toteutimme yhdessä transtaustaisten aktivistien ja taidemuseo Kiasman kanssa taiteen keskellä liikkuvan keskustelutilaisuuden. Tuimme myös aktivistien käynnistämää Voimasanoja-projektia, jonka tavoitteena on tarjota sukupuoleltaan moninaisille tai sukupuoltaan pohtiville nuorille tukea kirjoittamiseen ja itseilmaisuun ja myös pohtia sitä, miten runoilla ja taiteella voi vaikuttaa.

Säännöllisesti ilmestyvällä, toimintapyyntöjä ja kampanjaesittelyjä sisältävällä Aktivistiviesti-utiskirjeellä aktivoimme ihmisiä vetoimuksen allekirjoittamisen lisäksi muihin kampanjoihimme liittyvään osallistumiseen. Aktivistiviestin tilaajakunta oli vuoden aikana noin 1400 henkeä.

Laajensimme aktivistien, aktiivisten jäsenten ja tukijoiden sekä koulujen osallistumismahdollisuuksia lanseeraamalla uuden verkkosivuiltamme julkaistavan Toimi nyt -kokonaisuuden. Kolme kertaa vuodessa ilmestyvät, kansainväliseen yksilötyöhömme keskittyvät Toimi nyt -kokonaisuudet pitävät sisällään perehdytysmateriaalia ja toimintapyynnön.

Viestintä

Olemme panostaneet keskeisten teemojen popularisointiin omaa yleisöämme laajemmalle verkkoyleisölle. Tuotimme sarjan laajasti luettuja verkkoartikkeleita; näissä kaikki prioriteettiteemamme olivat edustettuina. Tuotimme ensisijaisesti tukijoillemme suunnatun Amnestyposti-lehden, jossa ihmisoi-
keuksia lähestytään ihmisten tarinoiden kautta. Lehdestä toimitettiin painos myös kouluihin.

Verkkovetoomusten allekirjoituksissa oli, yksittäisen valtavasti allekirjoituksia keränneen vetoomuksen huipputasolle nostaman vuoden 2018 jälkeen, toinen vahva vuosi. Seuraajamäärien maltillinen kasvu kaikissa sosiaalisen median kanavissamme jatkui. Voimakkainta kasvu oli Instagramissa, vaikka emme vielä 20.000 seuraajaan yltäneetkään. Facebookissa olemme kuukausittain tavoittaneet tavoitellun 500.000 ihmisen yleisön. Sosiaalisen median kokonaistavoittavuuden pudotusta selittää merkittävä lasku Twitterissä tavoittamiemme ihmisten määrässä.

MITTAVAT AVAINLUVUT	2016	2017	2018	2019
AMNESTY.FI				
Kävijämäärät	426 457	384 949	372 668	361 195
Vetoomuksen allekirjoitukset	190 156	175 201	235 361	210 771
Uniikit allekirjoittajat	77 826	72 404	73 366	72 559
FACEBOOK				
Seuraajamäärät	74 000	80 000	81 300	82 105
TWITTER				
Seuraajat	10 000	11 600	13 000	14 000
INSTAGRAM				
Seuraajat	6 600	8 800	11 400	14 400
SMS				
Tilaaajat	4116	4136	4165	4154
Allekirjoittajia kesk.	44 %	43 %	40 %	37 %
SOS. MEDIA YHT.				
Tavoittavuus (reach)	31,1M	29 M	32 M	24 M

Eniten allekirjoituksia keränneet verkkovetoomukset 2019:

- Iranilainen vankeuteen ja raipaniskuihin tuomittu Nasrin Sotouden, 26 008 allekirjoitusta
- Iranilainen vankilassa oleva Yasaman Aryani, 20 534 allekirjoitusta (-31.12.2019)
- Taistelu Amazonin sademetsästä: neljä naista vastaan teollisuusjätit, 11 864 allekirjoitusta (-31.12.2019)
- Sudanin mielenosoitukset, 10 681 allekirjoitusta
- Pakolaiskiintiö, 9 975 allekirjoitusta

Laajimman yleisön saaneet Facebook-postaukset 2019 (Orgaaninen + maksettu):

- Yasaman -vetoamus, 465,2 K (326,3K + 191,9K)
- Nasrin -vetoamus, 298,4K (150,3K + 176,7K)
- Tsetsenian homovainot, 92,2K (38K + 64,7K)
- Amazonin sademetsä -vetoamus, 80,8K (19,7K + 63,7K)
- Hyviä uutisia: Marokkolainen toimittaja Hajar Rassouni vapautettiin 79,9K (19,8K + 62,9K)

Olemme tavoittaneet uusia yleisöjä systemaattisilla, vaihtelevasti toimineilla kampanjoinnin ja viestinnän kokeiluilla vuoden aikana:

- Vain ihmisiä -kampanjassa kohderyhmänä olivat omien tukijoidemme ja seuraajiemme lisäksi Punaisen Ristin ja Kirkon Ulkomaanavun yleisöt. Kampanjassa tavoitimme 150 000 ihmistä.
- Olemme kohdistaneet mediatyötä perinteisten uutismedioiden lisäksi aikakauslehtipuolelle (isot artikkelit esim. Kotivinkki- ja Me Naiset -lehdissä).
- Youtubessa toteutimme translakiteemaisen Pride-viikon yhteistyön erityisesti nuoren yleisön parissa suosittuun tubettajaan Tuure Boeliuksen kanssa. Videolla on yli 35 000 katselukertaa.
- Suomen Ekumeenisen Neuvoston kanssa toteutettu ihmisoikeuspuolustajateemainen yhteistyö tavoitteli ja tavoitti seurakuntien mediaa seuraavaa yleisöä.
- Kampanjoiden mobilisoinnin puolella olemme tavoitelleet uusia ihmisiä mukaan tekemällä yhteistyötä aiempaa enemmän pakolais- ja turvapaikanhakijataustaisten ihmisten kanssa. Olemme etsineet uusia yhteistyökumppanuuksia myös järjestöjen välillä. Paikallistasolla esimerkiksi Martat, SPR ja pienet monikulttuurisuusyhdistykset ovat olleet kumppaneinamme.

Media

Vuonna 2019 mediatyömme oli räätälöityä ja palvelevaa. Harkittujen tiedotteiden ohella olimme runsaasti yhteydessä yksittäisiin toimituksiin ja toimittajiin tapahtumakutsujen, uutisvinkkien ja haastattelutarjousten muodossa. Teimme myös uusia avauksia esimerkiksi naistenlehtiin ja urheiluosastoille.

Vuoden aikana Amnesty mainittiin vuoden aikana verkko- ja printtimediassa yhteensä 2395 kertaa. Lähetimme vuoden aikana 25 lehdistötiedotetta. Vuonna 2018 saimme 2535 osumaa ja lähetimme 28 tiedotetta. Ero aiempiin vuosiin on merkittävä: vuonna 2017 lähetimme peräti 52 tiedotetta, kun taas osumia kertyi noin 2000.

Kuukausi	Verkko	Printti	Painotus
Tammikuu	119	31	Kanadalaismiehen kuolemantuomio Kiinassa, Qatarin siirtotyöläiset, Airbnb:n osallisuus sotarikoksiin. Kotimaassa näkyvyyttä toi Lux Helsinki.
Helmikuu	156	49	Työpaikkakiusaaminen Amnestyssä, Myanmarin armeijan tekemät pommi-iskut, Arabiemiirikuntien asevientit Jemeniin. Vain ihmisiä -kampanjan julkaisu.

Maaliskuu	162	103	Saudi-Arabiassa poliittisten vankien kidutusta ja oikeudenkäynti ajokieltoa uhmanneita naisaktivisteja vastaan. Kotimaassa Naistenviikko (ruhjeille meikatut vaikuttajat töissä) ja Oikeuksien arpapeli -julkaisu.
Huhtikuu	191	62	USA:n johtaman liittouman pommitukset Raqqaan, Saudi-Arabian joukkoteloitus, Egyptissä kansanäänestys perustuslain muutoksesta, Amnestyn tutkimus raiskauksista Pohjoismaissa, kuolemanrangaistusraportti.
Toukokuu	90	50	Translaki, Al-Holin leiri, EU:n turvapaikkapolitiikka.
Kesäkuu	135	51	Greta Thunbergille Amnesty-palkinto, Al-Hol-uutiset, maailman pakolaispäivä, suostumusaloitteen luovuttaminen eduskunnalle, ihmisoikeusmyönteinen hallitusohjelma.
Heinäkuu	86	36	Moskovan ja Hongkongin mielenosoitukset, Filippiinien huumesota.
Elokuu	159	50	Parisuhdeväkivallan sovittelu, Putin-mielenosoitus (Amnesty prime timessä joka kanavalla ja vähintään mainintana kymmenissä verkkoartikkeleissa), Uiguurit.
Syyskuu	163	71	Ilmastolakko, tutkimus Qatarin siirtotyöläisistä, Gymnich-seminaarin mediatyö (mm. Maria Teresan haastattelut), Greta vastaanotti Amnestyn palkinnon.
Lokakuu	189	59	Välimeri-aamiainen toimittajille yhdessä MSF:n kanssa, Turkki palautti pakolaisia ja hyökkäsi Syyriaan (Amnestyltä ajankohtaista ja relevanttia tutkimustietoa), Latifa-mielenosoitus ja vetoituksen luovutus, Tiina Jauhiaisen haastattelut.
Marraskuu	125	54	Google & Facebook-raportti, mielenosoitukset Iranissa, Irakissa ja Hongkongissa.
Joulukuu	105	102	Al-Hol, Myanmarin rohingyat, Sanna Marinin Amnesty-tausta, Iranin mielenosoitukset.

Markkinointi

Ajankohtainen markkinointi varainhankintakampanjoiden yhteydessä tuki varainhankinnan tavoitteiden toteutumista ja rakensi Amnestyn brändiä. Naistenviikko, Helsinki Pride ja joulukeräys sisälsivät varainhankinnan toimenpiteiden lisäksi markkinoinnin elementtejä (ulkomainoskampanjat, lehti- ja radiomai- nontaa sekä blogi-, Youtube-, ja yritys yhteistyötä).

Etsimme paikkoja, joissa voimme saada ihmisoikeusviestin selkeänä läpi ja tartuimme tilaisuuksiin vä- littää sitä, mm. osana erilaisia kaupallisia yhteistyökuvioita (Finlayson, Lush). Keskityimme uusien ylei- söjen tavoittamiseen vahvasti myös vuonna 2020.

Panostimme järjestöjen yhteistyöhön ja matalan kynnyksen osallistumiseen useammassa eri yhtey- dessä, useamman kampanjateeman alla. *Vain ihmisiä* -yhteistyössä tavoittelimme Punaisen Ristin ja Kirkon ulkomaanavun kanssa uusia ihmisiä uusissa kanavissa helpon perusviestin, ihmisten samankal- taisuuden, äärelle. *Syömään-tapahtumat* kokosivat ruuan ja ihmisoikeusviestin ääreen yli 200 ihmistä neljällä paikkakunnalla.

Turvaamme riittävän kasvun

Keräsimme 4 741 000 euroa, joka on lähes budjetoitu tavoitteemme. Jäimme tavoitteesta 17 000 euroa eli 0,4%.

Emme saavuttaneet 4900 uuden kuukausilahjoittajan tavoitetta, hankimme 3907 kuukausilahjoittajaa, mutta koska keskiarvolahjoitus kasvoi merkittävästi, luomamme potentiaalinen tulo ylitti sen, mitä olimme saaneet 4900 kuukausilahjoittajalta aiemmalla, alemmalla keskiarvolahjoituksella. Suurin syy tähän kasvuun oli onnistunut yhteistyömme uuden ulkoistetun feissauksen toteuttajan, Face2Facen, kanssa. Muualta kuin feissauksesta rekrytoitujen uusien kuukausilahjoittajien osuus oli 30 %. Emme siis saavuttaneet tavoiteltua 40 % osuutta. Tästä huolimatta saavutimme digissä 15 % kasvun, ja osoitimme potentiaalia vielä suurempaan kasvuun.

Olemme monipuolistaneet varainhankintakanaviamme, josta osoituksena muutama säätiölahjoitus, yksi testamenttilahjoitus sekä 4-5 todennäköistä uutta testamenttia. Kertalahjoitustulot digissä ja kirjeissä oli 170 000 euroa, joka ylitti tavoitteemme.

Vahvempi organisaatio

Vuosikokous ja kevätseminaari pidettiin Kulttuurikeskus Stoassa, Helsingissä 30-31.3. Kevätseminaarin ohjelmaan kuului mm. yhdessä Monihelin kanssa järjestetty vaalipaneeli, Unkarin tilanteen esittely ja keskustelu EU:n ihmisoikeuspuolustajia koskevien suuntaviivojen toimivuudesta. Kevätseminaariin osallistujamäärä oli 149, itse vuosikokoukseen osallistui 36 henkilöä.

Johtokunta kokoontui vuoden aikana kahdeksan kertaa.

Toimisto

Prioriteettiteemoihin resurssointi on näkynyt temaattisissa onnistumisissa. Kaikkien työntekijöiden kanssa on vuoden aikana käyty kehityskeskustelut ja henkilökohtaiset vuositavoitteet on asetettu sekä arvioitu. Toimiston työtyytyväisyyskysely saavutti ennätyskorkeat tulokset.

Koulutusmyönteinen johtamistapa sekä esihenkilöiden oma jatkuva kouluttautuminen on edesauttanut osaston toimintojen ja työtapojen jatkuvan kehittämisen sekä niiden edistämisen.

Jäsenrekisteriin suunnitellut muutokset ja lisäykset on vuoden aikana saatu toteutettua. Tietosuojalakia noudatetaan.

Hiilijalanjälkemme pieneni huomattavasti, vaikutettuumme vuokraisäntää vaihtamaan tuulisähköön ja vähennettyämme tietoisesti matkustamista ja erityisesti lentämistä.

Yhteydet kansainväliseen liikkeeseen

Kansainväliset kokoukset ja muut matkat

Ilmastoystistä toiminnanjohtaja osallistui Suomen osaston ainoana edustajana Amnestyn kansainväliseen globaalikokoukseen Johannesburgissa elokuussa. Puheenjohtaja seurasi kokousta etänä. Kokouksessa hyväksyttiin Suomen ja Puolan osastojen ehdottama päätöslauselma, jonka tavoitteena on Amnestyn hiilineutraalius vuonna 2035.

Alueelliseen kokoukseen ei osallistunut ketään samanaikaisen oman vuosikokouksen takia.

Kolme vaikuttamistiimin asiantuntijaa osallistui tutkimuskoulutuksiin Lontoossa ja lisäksi oikeudellinen asiantuntija osallistui Afgaanipakolaisten tilannetta koskevaan suunnittelukokoukseen ja gender asiantuntija oman työalansa kokoukseen, molemmat nämäkin Lontoossa.

Ihmisoikeuskasvatuksen asiantuntija osallistui Nordic Youth Conference suunnittelukokoukseen vuoden alussa Tukholmassa ja itse tilaisuuteen kesällä yhdessä kymmenen nuoren ja *Oikeuksien arpapeli* -raportin kirjoittaneen tutkijan kanssa. Tutkija kävi myös Lontoossa työstämässä yhteispohjoismaista raporttia ja sen julkistamistilaisuudessa Tukholmassa.

Ihmisoikeustyön johtaja osallistui policy johtajien kokoukseen Oslissa ja ihmisoikeuskasvatuksen asiantuntia aktivismin kehittämiskokoukseen Kööpenhaminassa,

Viestintätiimistä kolme henkilöä on osallistunut kansainvälisen liikkeen *Campaign Accelerator* -menetelmän koulutuksiin (Tšekissä ja Portugalissa) ja viestintäpäällikkö ja tiedottaja *Us vs. Them* -työn työpajaan Wienissä.

Telettiin vastaava oli alkuvuodesta kolme kuukautta vaihdossa Amnestyn Alankomaiden osastossa ja osallistui syyskuussa pohjoismaiden osastojen televarainhankkijoiden kokoukseen Tukholmassa.

Etäkokoukset

Ilmastoystistä yhä useammat kansainväliset kokoukset pidetään virtuaalisina videolinkin kautta. Toiminnanjohtaja osallistui Eurooppa-työn ohjausryhmän tällaisiin kokouksiin neljä kertaa ja myös Pohjoismaiden osastojen johtajien kokoukseen.

Koko varainhankintatiimi osallistui toukokuussa kansainväliseen varainhankinnan *Virtual skill share* -kokoukseen.

Ihmisoikeuskasvatuksen asiantuntija osallistui *Human Rights Education Forum* kokoukseen ja yhdessä kampanjakoordinaattorin kanssa osastojen yksilötyötä koskevaan kokoukseen.

Toimistopäällikkö osallistui kansainväliseen talouskokoukseen ja IT-vastaava kansainväliseen IT-kokoukseen

Vierailut Suomeen

Amnestyn pääsihteeri Kumi Naidoo vieraili Suomessa maaliskuussa julkistamassa *Oikeuksien arpapeli* -raporttia. Tilaisuuteen osallistui myös brittiläinen juristi Kirsty Brimelow ja Euroopan neuvoston GREVIO-komitean jäsen Johanna Nelles.

EU-puheenjohtajuustilaisuuksiin ja vaikuttamistyöhön Suomessa osallistuivat Amnestyn Brysselin toimiston johtaja Eve Geddie sekä Covadonga la Campa ja Berber Biala-Hettinga sekä kansainvälisestä sihteeristön ihmisoikeuspuolustajayksiköstä Jameen Kaur.